

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžo/27/2014
Identifikačné číslo spisu:	6013200054
Dátum vydania rozhodnutia:	27.06.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6013200054.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky Z. E., bytom v T., D. XX, proti odporcovi Centru právnej pomoci - Kancelárii Žilina, so sídlom v Žiline, Národná 34, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 13. decembra 2012, č. 4N 3939/12, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. februára 2014, č.k. 27Sp/2/2013-33, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. februára 2014, č.k. 27Sp/2/2013-33, p o t v r d z u j e .

Odôvodnenie

Uznesením z 19. februára 2014, č.k. 27Sp/2/2013-33 Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) nepriznal navrhovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Poukázal na to, že rozsudkom z 24. apríla 2013, č.k. 27Sp/2/2013-17 potvrdil napadnuté rozhodnutie odporkyne, rozhodol o trovách konania tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal a súčasne ju zaviazal na zaplatenie súdneho poplatku za konanie vo výške 35 €. Prvý a druhý výrok rozsudku nadobudli právoplatnosť 18. júna 2013.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľka nespĺnila zákonné požiadavky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, pretože nemožno v jej prípade skonštatovať, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné bránenie práva.

Proti tomuto uzneseniu podala v lehote ustanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 OSP, § 246c ods. 1 veta prvá OSP, § 250l ods. 1 OSP) odvolanie navrhovateľka, žiadajúc jeho zmenu a priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov v plnom rozsahu.

Namietala, že súd sa má pri rozhodovaní o návrhu na priznanie oslobodenia od súdneho poplatku obmedziť iba na skúmanie zrejmej bezúspešnosti sporu v tej rovine, či bezúspešnosť nevyplýva priamo zo žalobného návrhu, resp. ide o prekludované alebo premlčané právo, oneskorene podané odvolanie,

existujúce prekážky litispendencie, res iudicata a pod. Súd by nemal dopodrobna hodnotiť dôvodnosť žaloby, ani posudzovať správnosť postupu žalovaného a hodnotiť jeho právnu úvahu, pretože by tým prejednikoval rozhodnutie vo veci samej.

Poukázala na to, že opravný prostriedok proti napadnutému rozhodnutiu odporkyne bol podaný riadne odôvodnený a včas a nevykazoval znaky zjavnej bezúspešnosti. Ak by teda svoj návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov podala ešte pred rozhodnutím krajského súdu vo veci samej, odôvodnenie odvolaním napadnutého uznesenia by neobstálo, pretože by ním krajský súd prejednikoval svoje rozhodnutie vo veci samej. Dochádza k paušálnemu vylúčeniu možnosti oslobodenia od súdnych poplatkov vo veciach opravných prostriedkov proti rozhodnutiam Centra právnej pomoci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech.

V zmysle § 5 ods. 1 písm. h/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch (ďalej len zákon o súdnych poplatkoch“) poplatková povinnosť vo veciach o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov (§ 250l a nasl. OSP) vzniká nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým sa povinnosť zaplatiť poplatok uložila v súvislosti s rozhodnutím vo veci samej. To znamená, že zaplatenie súdneho poplatku v tomto prípade nepredstavuje podmienku konania, ktorej nesplnenie - nezaplatenie súdneho poplatku - by malo za následok zastavenie konania o veci, ale je svojím spôsobom ovplyvnené výsledkom konania pred súdom. V prípade, že je navrhovateľ v konaní úspešný, poplatková povinnosť mu nevzniká vôbec.

V tu prejednávanvej veci navrhovateľka v konaní úspešná nebola, napadnuté rozhodnutie bolo krajským súdom potvrdené a súčasne jej bola uložená poplatková povinnosť (§ 10 ods. 2 ZSP). Proti výroku vo veci samej navrhovateľka odvolanie nepodala a výrok, ktorým krajský súd potvrdil napadnuté uznesenie, sa tak stal právoplatným.

Občiansky súdny poriadok upravuje dve podmienky pre to, aby účastník konania mal nárok na oslobodenie od súdnych poplatkov na základe rozhodnutia súdom (§ 138 ods. 1 OSP). Týmito podmienkami, ktoré musia byť splnené súčasne, sú 1/ pomery účastníka, ktoré priznania oslobodenia odôvodňujú (nepriaznivá majetková, životná situácia), a 2/ nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Súčasne však § 138 OSP obsahuje ešte jednu implicitnú požiadavku, a to, že o oslobodenie od súdnych poplatkov žiada účastník v stále trvajúcom súdnom konaní, t.j. v konaní, v ktorom ešte nebolo vydané právoplatné rozhodnutie vo veci samej, resp. ešte nebolo právoplatne zastavené. Nič na to nemení ani možnosť priznať oslobodenie od súdnych poplatkov späťne.

Preto ak krajský súd nepriznal navrhovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov, rozhodol v súlade so zákonom, a je preto najvyšší súd odvolaním napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil (§ 250ja ods. 3 OSP v spojení s § 219 OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.